

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wstęp / 17

Rozdział 1

Pojęcie walorów turystycznych, ich zagrożenia i kierunki ochrony / 21

- 1.1. Turystyka / 21
- 1.2. Walory turystyczne / 29
- 1.3. Walory turystyczne w siatce pojęć prawnych / 33
- 1.4. Zagrożenia walorów turystycznych / 37
- 1.5. Kierunki ochrony prawnej walorów turystycznych / 40
- 1.6. Środki prawne ochrony walorów turystycznych / 41

Rozdział 2

Ochrona walorów turystycznych w historii polskiego prawa ochrony przyrody i środowiska / 43

- 2.1. Początki ochrony przyrody i jej związki z turystyką / 43
- 2.2. Konflikt ochrony przyrody i turystyki / 46
- 2.3. XIX Zjazd Państwowej Rady Ochrony Przyrody / 48
- 2.4. Ochrona przyrody i turystyka w okresie obowiązywania ustawy z 1949 r. o ochronie przyrody / 49
- 2.5. Ochrona walorów turystycznych w ustawie z 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska / 53
- 2.6. Turystyka w ustawie z 1991 r. o ochronie przyrody / 54
- 2.7. Wielka reforma prawa ochrony środowiska z 2001 r. / 56
- 2.8. Turystyka w ustawodawstwie o zabytkach / 57
- 2.9. Turystyka w ustawodawstwie o uzdrowiskach / 63

Rozdział 3

Miejsce ochrony walorów turystycznych w polskim systemie prawnym / 67

- 3.1. Ustawa o usługach turystycznych / 67
- 3.2. Ustawa o ochronie przyrody / 67
- 3.3. Prawo ochrony środowiska oraz ustawa o ocenach oddziaływania / 71
- 3.4. Prawo wodne / 73
- 3.5. Ustawa o lasach / 74
- 3.6. Koncepcja publicznych praw podmiotowych do korzystania z walorów turystycznych / 74
- 3.7. Lecznictwo uzdrowiskowe i turystyka / 80
- 3.8. Ochrona zabytków i turystyka / 80
- 3.9. Dostęp do dóbr kultury / 81
- 3.10. Muzea / 82
- 3.11. Ochrona walorów turystycznych na tle koncepcji prawa turystycznego / 83

Rozdział 4

Ochrona walorów turystycznych na przyrodniczych obszarach specjalnych / 86

- 4.1. Wprowadzenie do problematyki obszarów specjalnych / 86
- 4.2. Parki narodowe i rezerваты przyrody / 92
 - 4.2.1. Tworzenie parków narodowych i uznawanie za rezerваты przyrody / 92
 - 4.2.2. Reżim prawny / 95
 - 4.2.3. Zarządzanie / 102
 - 4.2.4. Opłaty / 105
 - 4.2.5. Plany ochrony i zadania ochronne / 110
- 4.3. Parki krajobrazowe / 118
 - 4.3.1. Tworzenie parków krajobrazowych / 118
 - 4.3.2. Reżim prawny / 121
 - 4.3.3. Zarządzanie / 128
 - 4.3.4. Plany ochrony / 130
- 4.4. Obszary chronionego krajobrazu / 134
 - 4.4.1. Wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu / 134
 - 4.4.2. Reżim prawny / 136
 - 4.4.3. Nadzór / 139
- 4.5. Obszary Natura 2000 / 140

- 4.5.1. Istota i wyznaczanie obszarów Natura 2000 / 140
- 4.5.2. Reżim prawny / 146
- 4.5.3. Zarządzanie / 149
- 4.5.4. Plany ochrony i zadań ochronnych / 150
- 4.5.5. Oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 / 154

Rozdział 5

Ochrona zabytkowych walorów turystycznych / 155

- 5.1. Walory turystyczne o charakterze zabytkowym a ochrona przyrody i środowiska / 155
- 5.2. Założenia ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami / 159
- 5.3. Wpis do rejestru zabytków / 163
- 5.4. Uznanie za pomnik historii / 166
- 5.5. Utworzenie parku kulturowego / 168
- 5.6. Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach lokalizacyjnych / 170
- 5.7. Ochrona walorów turystycznych w przepisach o muzeach / 173

Rozdział 6

Ochrona walorów turystycznych uzdrowisk / 175

- 6.1. Istota uzdrowiska / 175
- 6.2. Reżim prawny uzdrowisk / 177

Rozdział 7

Ochrona walorów turystycznych poza obszarami specjalnymi / 185

- 7.1. Uwagi wprowadzające / 185
- 7.2. Chronione obiekty przyrodnicze / 186
- 7.3. Parki gminne / 190
- 7.4. Ustalanie warunków prowadzenia robót na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych / 193
- 7.5. Ochrona obszarów nadwodnych / 193
- 7.6. Ochrona walorów turystycznych lasów / 195
- 7.7. Ochrona walorów turystycznych wód otwartych / 202

Rozdział 8

Oceny oddziaływania na środowisko jako prawny środek ochrony walorów turystycznych / 206

- 8.1. Geneza ocen oddziaływania / 206
- 8.2. Niektóre ustalenia podstawowe / 209

- 8.3. Strategiczne oceny oddziaływania / 215
- 8.4. Oceny oddziaływania przedsięwzięć / 219
 - 8.4.1. Warianty oceny oddziaływania przedsięwzięcia / 219
 - 8.4.2. Właściwość organów / 226
 - 8.4.3. Procedura / 228
 - 8.4.3.1. Postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko / 228
 - 8.4.3.2. Postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko / 230
 - 8.4.3.3. Ponowna ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko / 231
 - 8.4.3.4. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania innych przedsięwzięć na obszar Natura 2000 / 232
- 8.5. Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko / 233
- 8.6. Podsumowanie / 235

Rozdział 9

Udział obywateli i ich organizacji w ochronie prawnej walorów turystycznych / 240

- 9.1. Początki zorganizowanego ruchu społecznego na rzecz ochrony przyrody / 240
- 9.2. Podstawy udziału społeczeństwa w kodeksie postępowania administracyjnego / 241
- 9.3. Podstawy udziału społeczeństwa w przepisach o ochronie środowiska / 244
 - 9.3.1. Ustawa z 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska / 244
 - 9.3.2. Ustawa epizodyczna z dnia 9 listopada 2000 r. / 246
 - 9.3.3. Prawo ochrony środowiska i jego przemiany / 247
 - 9.3.4. Ustawa z 2008 r. o ocenach oddziaływania / 251
 - 9.3.4.1. Postępowania wymagające udziału społeczeństwa / 251
 - 9.3.4.2. Udział społeczeństwa w przyjmowaniu dokumentów strategicznych / 254
 - 9.3.4.3. Udział społeczeństwa w procedurach zmierzających do wydania decyzji / 256
 - 9.3.4.4. Udział społeczeństwa w planowaniu ochrony / 261

Rozdział 10

**Odpowiedzialność prawna za zagrożenie i naruszenie walorów
turystycznych / 265**

- 10.1. Wprowadzenie do problematyki odpowiedzialności prawnej / 265
- 10.2. Odpowiedzialność administracyjna / 266
- 10.3. Odpowiedzialność cywilna / 269
- 10.4. Odpowiedzialność karna / 270
 - 10.4.1. Pojęcie i zakres odpowiedzialności karnej / 270
 - 10.4.2. Odpowiedzialność karna w ochronie przyrody / 274
 - 10.4.2.1. Ewolucja przepisów o prawnokarnej ochronie przyrody / 274
 - 10.4.2.2. Wykroczenia z art. 127 ustawy o ochronie przyrody / 276
 - 10.4.2.3. Wykroczenia z art. 131 ustawy o ochronie przyrody / 277
 - 10.4.2.4. Przestępstwa z art. 181, 187 i 188 kodeksu karnego / 279
 - 10.4.3. Odpowiedzialność karna w ochronie zabytków / 282
 - 10.4.3.1. Ewolucja przepisów o prawnokarnej ochronie zabytków / 282
 - 10.4.3.2. Wykroczenia naruszenia zakazów i ograniczeń w parku kulturowym lub jego części / 287
 - 10.4.3.3. Przestępstwa kradzieży, zniszczenia lub uszkodzenia zabytku / 289
 - 10.4.4. Odpowiedzialność karna w ochronie uzdrowisk / 299
 - 10.4.5. Ochrona lasów w prawie karnym / 301
 - 10.4.5.1. Ewolucja przepisów o prawnokarnej ochronie lasów / 301
 - 10.4.5.2. Wyrąb drzewa w lesie w celu przywłaszczenia / 304
 - 10.4.5.3. Powodowanie zniszczeń w lasach / 305
 - 10.4.5.4. Zanieczyszczanie lasów / 307
 - 10.4.5.5. Bezprawny wjazd do lasu / 308
 - 10.4.5.6. Prawnokarna ochrona lasów przed pożarami / 309
 - 10.4.5.7. Inne wykroczenia leśne / 311
 - 10.4.5.8. Zbieg przepisów o wykroczeniach leśnych z przepisami o wykroczeniach przyrodniczych / 313

10.4.6. Odpowiedzialność karna w ochronie wód	/ 313
10.4.6.1. Ewolucja przepisów o prawnokarnej ochronie wód	/ 313
10.4.6.2. Odpowiedzialność karna za zanieczyszczenie wód	/ 314
10.4.6.3. Inne wykroczenia wodne	/ 316
10.4.7. Odpowiedzialność karna w łowiectwie, rybactwie i wędkarstwie	/ 317
Podsumowanie i wnioski	/ 321
Wykaz literatury	/ 331